

resu države pa je, da se kriza prej ko mogoče reši, poklical je cesar te dni Caprivija v Hubertusstock, da se ondi zadeva reši. Caprivi je šel tja in pričakovati je v kratkem rešitve glede napominane ministerske krize.

Francija. — Anarhisti, katerih sicer v Franciji ni prav mnogo, začeli so pred par tedni zopet stopati na dan. V štirinajstih dneh zakrivili so kar tri atentate z dinamitom, ki sicer niso Bog ve kake škode napravili, a vsekako velik strah vzbudili. Pravi se, da imajo anarhisti za to veči pogum, ker ni več Constansa v ministerstvu. Policija pridno zasleduje sokrivce in jih je že več tudi zaprla, zbornica pa se posvetuje o načrtu zakona, ki določuje smrtno kazen za atentate z razstrelivi, Carnot in večina poslancev je za zakon.

Rumunija. — Kakor znano, propala je liberalna stranka v Rumuniji popolnoma. Zadnje volitve v narodno zbornico pokazale se očitno, kako malo zaupanja ima ta stranka. Poročila pravijo, da tudi glasila liberalcev izgubljajo veljavo in število naročnikov v toliki meri, da sta dva liberalna lista zaradi prepričlegaš tevila naročnikov že jenjala izhajati. — Kralj daroval je 10.000 frankov za stradajoče na Ruskem.

Obrtnija.

O brušenji in likanji.

(Dalje.)

Čim fineji je bil brus ali tvarina, s katero smo predmet obdelovali, tem gladkeje mu postane površje. Ako hočemo doseči najvišjo stopinjo bleska, moramo rabiti posebna, navlašč za to prirejena sredstva, ki sestojijo iz nezrečeno drobnega prahu. Mineralogija nam podaje nastopne loščilne tvarine v ta namen:

Vapno. Žgano neugašeno vapno je izvrstno gladilo, ako nima v sebi vode in ogljikove kisline. Najboljša sorta je dunajsko vapno (Wienerkalk), katerega prodajajo po špecerijskih prodajalnicah. Dunajsko vapno se na zraku kmalo napije vode in postane manj rabljivo. Zato ga je treba hraniti v zaprtih škatljah, v steklenicah itd. Ako likamo ž njim rumeno med (Messing), ga napojimo z oljem ali oljnato kislino (Oelsäure), pri likanji železa in jekla pa vzamemo vodo ali pa žganje. Navadno vlijemo olja ali žganja na volneno cunjo, potem nasujemo nekoliko vapna nanjo in s tem drgnemo predmet.

Železni oksid, rudeče loščilo, Polierrot, angleška rudeča barva, Englischrot, pariška rudeča barva, Pariserrot, Krokus itd. so imena za jako važen rudninski loščilni prah, naj bode uže natorni ali pa umetni produkt. Natorni železni oksid je znana železna ruda: hematit ali železni sijajnik, tudi rusi železovec imenovan. Rabi sicer za manj fina dela, a prav čestokrat segajo po njem izdelovalci kovinskih predmetov. Za najfineje stvari prirejajo umetni železni oksid. V ta namen treba 17 delov sode raztopiti v 63 delih vode, potem pa raztopino segreti, da vre. Vreli tekočini nadalje počasi pridenemo 10 delov železnega vitrijola in končno še pustimo malo časa povreti. Ko se raztopina ohladi, opazimo na dnu posode zelenkasto-belo maso, ki je ogljikovo kisli železni oksidul. Tekočino odlijemo proč, maso dobro speremo in

na ne prehudi vročini razbelimo. Tedaj je nastal iz oksidula železni oksid, katerega smo iskali.

Železni oksid rabimo z oljem ali pa vinskim cvetom na usnjatih pilah ali z usnjem prevlečenih kolesih; pri manjših delih zadostujejo obrabljene kovinske pile, lipov ali vrbov les; časih vzamemo tudi steklene ploče. Rumena med se z železnim oksidom najlepše zgledi. Barve postanejo lepo rumene in ne tako blede, kakor pri uporabi dunajskega vapna. Pri srebru in zlatu vzamemo vselej žganje ali vinski cvet poleg železnega oksida, katerega natresemo po vrbovem lesu, usnji, klobučini, pa kaki ščeti itd.

Kositarjev pepel (Zinnasche) je tudi jako razširjen rudninski loščilni prah, ki posebno rabi pri likanji jekla. Natrese se na mehke les ali na usnjat jermen, ter namoči z oljem. Naredimo ga lahko sami po nastopnem receptu: 2 dela kositrove soli (Zinnsalz) stopi v 12 delih destilirane vode in 1 del ščavne kisline (Kleesäure) v 6 delih vode. Ko obe tekočini vreta, se zlijeta skupaj. Tedaj nastane bela oborina na dnu; to je treba odločiti, sprati in posušiti. Ko je suha, jo razbelimo v ploščnati posodi, toliko časa pridno mešaje, da več ne tli. (Dalje nasl.)

Obrtnijske raznoterosti.

Zarujavele vijake polijamo s petrolejem ali pa s salmijakom, da se omeče in da jih moremo izvleči. Jako dobro sredstvo, da vijaki ne rujavé, je grafitovo mazilo (Grafitfatschmiere). Ako vijak pred uporabo pomažemo s to tvarino, nikdar ne zarujavi, če tudi vplivata nanj voda in pare. Tudi za lesene vijake priporočajo grafitovo mazilo kot najboljši pripomoček, da se ne primejo in da jih zmirom lahko odvijamo in privijamo.

Izdelovanje vžigalnih klinčkov na Ruskem se vrši v 290 fabrikah. Vsaka tovarna izdelava povprečno na 493 milijonov klinčkov. Večina tovarn izdeluje fosforove klinčke. Navadnih žvepljenih klinčkov se pridela najmanj in sicer komaj 100 milijonov. Najbolj priljubljene škatlje so one, ki imajo po 75 klinčkov v sebi.

Delavske plače v Perziji. V Perziji zasluži na dan (poročilo iz leta 1891) ob svojem:

mizarski pomočnik	53 krajcarjev
tesarski	50 "
kovaški	46 "
navaden dninar	25 "

Pri teh nizkih zaslužkih so pa tudi cene živil jako majhne. Funt kruha n. pr. velja 1—2 krajcarja, funt koštrunovega mesa 6 krajcarjev.

Kmetijstvo.

Ulnjak.

Divje čebele žive navadno v temnih, senčnatih gozdih, posebno gledajo na to, da solnce ne obseva izhoda njih bivališča. Čebela rada dela na solnci, stanuje pa v senci. Na to bi se morali ozirati tudi čebelarji. Gledati bi morali na to, da luknje, skozi katere odhajajo čebele iz panjev, niso preveč na solnci. Solnčni žarki